

Körösiy K. bevéde.

Huszonkilencedik évfolyam. 22. szám. Debrecen, 1909. Május 29.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHAZI ÉS ISKOLAI HETI KOZLÖNY.

A Debreceni Protestáns Lap
könyvnyomdája Debrecen,
Nyomtató-utca 9. sz. ahova a
lap szétküldésére vonatkozó fel-
szólamlások küldendők.

Megjelenik hetenként egyszer szombaton, másfél lapon.
Előfizetési ár: egész évre 12 korona, félévre 6 korona.

Egyes szám ára 30 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal
Debrecen, Nyomtató-utca 9. sz.
ahova a lap szellemi és anyagi
ügyeire vonatkozó összes közle-
mények, kéziratok, előfizetési
és hirdetési díjak küldendők.

PONTOS ÉS
LEGJOBB

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett! 5

= Egyházi szentedények =

urvacsora-kelyhek, keresztelő-kannák
medenczék és borkancsók ■ ■ ■

arany és ezüst ékszerek

evőeszközök, chinaezüst-disztárgyak

részletfizetésre is!

Javításokat és vidéki megrende-
lésekre különös gondot fordítok!

Pontos
kiszolgálás;
jutányos
árak!

Arjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve

POLGÁR KÁLMÁN

műorás és ékszerész BUDAPESTEN VII. Erzsébet-körut 29 sz

Az ev. ref. egyházak szállítója,

Orgona - Harmoniumok.

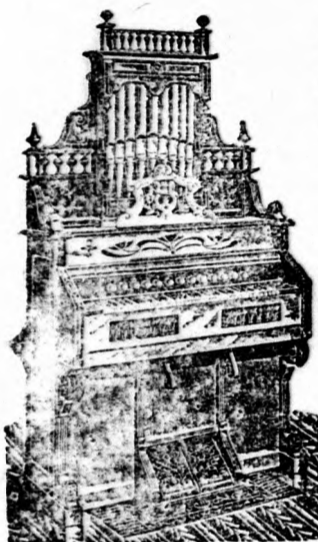
A gyönyörű hang, melyet a világhírű és elismert legjobb gyártmányu amerikai rendszernek elmés szerkezete elővarázsol, önmagának zeng dicseretet. 65 forinttól minden árban kapható.

Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszergyár.

Stowasser J. cs. és kir. udvari hangszergyáros, a m. kir. zene-akadémia, színházak, művészek stb. szállítója

BUDAPEST, II., Lánchid-utca 5.

Továbbá ajánlja saját gyárában készült, elismert legkiválóbb minőségű összes huros-, vonós- és fuvó-hangszereit, szakértői és feltétlenül szolid árak mellett.

Hangfokozó-gerenda mely által bármely hegedű, gordonka beillesztése után sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer. (Biztos siker.) Hegedűbe hangfokozó-gerenda 4 frt. Kezesség minden egyes hangszernél.

Legnagyobb gyár és raktár.

Saját találmányu (Rákóczi) Tárogató; általánosan elismert legjobb, mely tökéletes solo hangszerré általam konstruáltatott iskolával 35 forinttól feljebb.

Az összes hangszerek javítása különleges, szakszerű pontossággal, jutányos árban; kezesség minden egyes hangszernél. Árjegyzék minden egyes hangszeréről külön, kívánatra bérmentve küldetik.

— Kivitel nagyban és kicsinyben.

Sesztina Lajos

vaskereskedése

DEBRECZEN, Piacz-utca 23. sz.

Fegyvertöltény-hüvelyek :

Lefauchaux és Lancaster barna, szürke, zöld.

Hüvely dugasz, réz-gyutacs.

Revolver és Flaubert töltények. Olom-sörét.

Revolverek, Flaubert-fegyverek.

Szétküldés 5 kilós postacsomagokban.

Vaskályhák fa- és szénfűtésre.

Meidinger, Kräder és Friedlandi kályhák.

Főzőkonyhák.

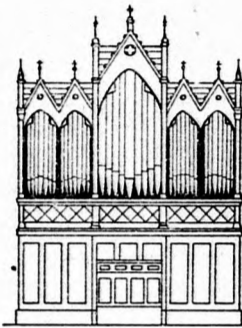
Orgonagyár.

villamos gépekkel berendezve

Rieger Ottó

Budapest, VII. Garay-u. 48.

császári- és királyi udvari szállító.

A bécsi és párisi kiállításon valamint a pécsi országos kiállításon kitüntette.

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít kiváló tiszta légnyomású csőrendszerű (pneumatikus) és villamos tartós, nemeshangu orgonákat.

Rieger orgonagyárai 36 évi fennállása óta 1500 orgonát szállítottak.

Tervezetek és rajzok díjmentesen.

Novotny Antal

harangöntőde és vasharanglábgyár

Temesvár - Gyárváros.

Ajánlja magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangesoportok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. Különösen ajánlja saját találmányu új modern atlyukasztott

harangjait

melyek felső részükön a hege-düéhez hasonló S alaku nyílásokkal vannak ellátva és azért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb han-

guak, mint régi modoruak. Ily szerkezetű 327 kgros harang hangban egyenlő 461 kgros régi modoru haranggal. Ajánl továbbá fogatható vertvas-koronákkal, régi harangok lyetnekkel való újra szerelését és vertvas-harang állványokak. Költségvetések és képes árlapok díjmentesen szolgáltatnak. — Az 1896 orsz. kiállításon milleniumi nagy éremmel kitüntette.

de maga beismeri, hogy igazi elemében csak akkor van a mikor eredeti magyar stílusban dolgozhatik.

De — kérdezheti valaki — miért éppen csak Dávidházy ért ehhez a művészetéhez? Minták vannak régi könyvek kötésén, azokat bárki utánozhatja! A dolog azonban nem ilyen egyszerű. A könyvkötészet nagy átlagban — üzlet, melynél a ki sokat akar tenni, tanulmányoz külföldön is, de ha művésze egyben-másban meg-meg csillan is, nincs benne semmi a magyar lélekből. Dávidházy sem maga találta fel művészetét, de mindent megmagyaráz nála az a körülmény, hogy családjának tagjai, ősei már a reformációtól fogva üzték e művészetet és pedig, mint több régi kötés bizonyítja, eredeti magyar stílusban. E családról-családra szálló művészi készség az, a mi Dávidházyt valóban egyedül állóvá tette a magyar könyvkötők között.

Méltó, hogy jellegyezzük Dávidházyt a f. évben megjelent Petőfi Almanach kötésével aratott sikerét. Pesten már ismerték művészi körökben Dávidházy képességeit s a f. év elején megbízást nyert, hogy Benczur Gyulánának tulajdonában levő, 1754 évi Ujszövetesség és a Zsoltárok c. munka kötése nyomán készítsen mintát a Petőfi Almanach kötésére. Az 1754 évi minta bizonyosan debreceni kötés volt, mit bizonyítanak a díszítés közeit betöltő madár és csillagalakok.

Dávidházy a mintát elkészítvén, elküldte Benczur Gyulánának, ki f. évi marc. 6-án kelt levelében „Magyarország egyetlen könyvkötőjének” nevezte Dávidházyt. „A magyarok Istene áldja meg erte” — ugymond — örömlőket azzal akarjuk megkoszorúzni, hogy férjessel eljövünk és meggratuláljuk Dávidházy mestert műhelyében. Szent hely az, hol a régi jó magyar tradíciókat még így ápolják. A mű kivételére csakugyan megbízást nyert.

Ez esemény után nemsokára történt, hogy Balogh Ferencz nt. ur a Kalvin élete c. művet sajtó alá rendezvén, kötése is megbeszélés tárgyát képezte. Dávidházy csinált fötiszteletű püspök ur felhívására 3 mintát különféle stílusokban. Ekkor jött Fötiszteletű Eröss Lajos püspök urnak az a gyönyörű eszméje, hogy legyen a Kalvin élete c. munka eredeti magyar stílusú kivitelben kötve. Dávidházy el is készítette a mintát, mely a maga eredetiségében és magyarosságában méltó, hogy rövid leírását adjam. A könyv fedél előlapjának felső részén a leírás hosszukás keretben van elhelyezve: A tiszantuli ref. egyházkerület kiadványa I. (Pompás gondolata a Fötiszteletű urnak hogy egyforma kötésben tognak következni a többi kötetek.) Alól a mű címe. Ez meglel a régi Korvinakon látható címelhelyezésnek. A fedél közepén látható az egyházkerület domboru pre-selésű pecsete, körülötte a jellegzetes virág vázából kiinduló galyak és egyes virágok! gránátalma, tulipán, szegfű stb. csillagok és madáralakok, a melyek a régi debreceni kötest jellemezték.

A mai könyvkötészet más modorban, más gépekkel, eszközökkel és anyaggal dolgozik, mint a régi. Ezért áll egyedül meg most Dávidházy a maga művészetével mert csak ő ismeri. De nem lehetetlen, hogy a folyó évi siker dívatba hozza a régi stílusban dolgozó művészetet. Erre engedte következtetést az a sok megrendelés, mely előkelő terfaktól és könyvtáraktól a Petőfi Almanach hatása alatt érkezett s a melyek közül néhányat magam is láttam.

Debrecen pedig büszke lehet Dávidházyra, a ki a magyar könyvkötő iparművészet terén neki dicsőseget szerzett!

Dr. Barcsa János.

Egyházmegyei egyházi értekezlet Nagybajomban.

(Folytatás).

Félóra multán visszamentünk a templomba a tulajdonképpeni egyházi értekezlet megtartására. Különösen a férfiak vettek részt azon igen nagy számmal, mi annak is tulajdonítható, hogy már akkor 12-re járt az idő. Előttünk a kötelességtudat és teljesítés mintakepe: Nt. esperes ur, mint elnök, nyitotta meg az értekezletet. Megnyitójába megemlítette, hogy több akadályozó követmény miatt két éven át nem tarthattunk egyházi értekezletet, holott arra, mint e nap is igazolja, szüksége van egyházi életünknek, mert hiszen jótékony, termelő hatással van az a lelkekre, felkelti az az érdeklődést, alkalmat ad az egyház ügyeivel való foglalkozásra, az az értekezletet kebelébe fogadó egyház tagjai lelkében áldásos, magasztos, maradandó nyomokat hágy. Meneyire szükséges, hogy egyházi értekezletünk az ő egyszerű eszközeivel bar, de az egyházra váró nagymunkából kivége osztályrészét épen most, a mikor az igazi, hamisítatlan szabadelvűségnek a józan vallásosságnak, a testveriségnek nem kedvezőek a felszínre került áramlatok. Hirdetjük, tanítjuk, terjesztjük ilyenkor is és hatással azokat az evangéliumi elméket, igazságokat, azokat a Krisztusi civeket a miket az a szent könyv foglal magában, és hirdetjük úgy a mint azokat Kaivm Janos a mi számunkra eredeti tisztaságára vissza vitte. Majd üdvözölte a körünkben szeretettel, tisztelettel látott püspök urat, a megjelenteket s az értekezletet megnyitvan felkérte dr. Körössy Kalman debreceni ügyvéd, egyházmegyei tanácsbíró értekezésének megtartására. Hajduböszörményi szereplése után sokat vartunk tőle s többet adott! Szabad előadásban szólott hevvel, lelkesen, meggyőzően a Kalvinizmusról. Kimutatta ennek jellemző erejét, felmutatta azt mint élelvet, bebizonyította, hogy a kalvinizmus az igazi, helyesen értelmezett szabadságnak, egyenlőségnek, testveriségnek tiszta forrása. Különben minden szavát ide kellene annak az értekezésnek írni, hogy gyönyörködjenek benne, lelkesüljenek rajta, elhatározásokra tökélik magukat sokan, a kik ott, az értekezleten nem gyönyörködhetek ennek az aranyzáru világi papnak az előadásában is. Valóban méltó, sőt szükséges dolog lenne, hogy lelkész közértekezletünk találjon módot arra, hogy ezt a beszédet legalább is annyi példányban kinyomassa, mint a hány presbytere van a debreceni egyházmegyének s aztán a példányokat ingyen szétossza. Az elmaradhatatlan siker ugyan csak megérdemelné a ráfordított költséget. Abban a füzetben méltan volna megörökíthető a mi aranytollu egyházmegyei jegyzőnknek, tanácsbíróknak. F. Varga Lajos Nagyrábe költői ihletségű lelkipásztorának Kalvinról írott s az értekezleten felolvasott verse. Ugy az értekezés, mint a vers lelkes, szívserint való értekezést esalt az ajkakra! Ezek után nt. esperes ur az értekezletet bezárta. Ezt az egyházmegyei értekezletet is érdemes volt ám megtartani!

Értekezlet után átvonultunk a lelkészlakra, hol a következő küldöttségek tisztelegtek a főt. püspök ur előtt: a debreceni egyházmegye papsága nt. esperes ur, közigazgatási főszolgabíró, közseg, jegyző, tanítóság. Uray Gyula, helybeli presbiterium s a szomszédos egyházakból megjelent presbiterek együttesen Kozma Zsigmond vezetésével s végül az izrgelita hitközség küldöttei. A népkör szép, tagas nagy termében tartott

ebéd tartama alatt Kozma Zsigmond püspök, Varga Lajos egyházmegyei elnökségre, püspök ur az egyházmegye papságára, élükön az esperes és főgondnok urakra, Szabó József Bakács főszolgabíróra és Eötvös Károly udvari jegyzőre üritett poharat. A nagy figyelemmel hallgatott köszöntőkre felzúgtak a lelkesült eljének! Sajnos, főt. püspök urnak ma fel négy órakor ott kellett hagyni az érte lelkesülő társaságot, hogy Sapon keresztül haza térjen Debrecenbe sürgős dolgai végzésére. Nt. esperes ur pedig látogatásával Miskolczy Laszlo gaborjani lelkészszel atvonult Kabára, hogy ott megkezdje illetőleg folytassa az egyházlátogatás testi-lelki erőt igénybe vevő nehéz farsztó munkáját. Legyen Isten áldása mindannyiójuk munkáján; velők pedig az Urnak kegyelme.

Nem vegezhetem soraim a nélkül, hogy sokónk nevében e helyen is köszönetet ne mondjak Kozma Zsigmond lelkész urunknak, kedves családjának, a főszolgabíró, községi jegyző urnak, az egyház érdemes gondnokának, egyházi, községi előjárásnak, a nagybasmomi egyházunk, sőt egész községnek, a kik bennünket igaz magyar vendégszeretettel fogadtak és láttak el. Órizzze oltalmazza az Ur kegyelme őket, legyen a nagy Isten áldása lelki-testi életükön. Legyen ugy a mint szépen enekelgettük templomunkban: „Legyen te kőfalaidban csendesség és jó békesség, a közseg közt egyenesség, jó szerencse hazaidban!”

Veress Bálint
ért. jegyző.

A máramaros-ugocsai egyházmegye közgyűlése.

A m.-ugocsai egyházmegye f. hó 4-én, a történelmi nevezetességű Huszton tartotta, közgyűlését Szikszay Zoltán esperes és György Endre egyházmegyei gondnok elnöklete alatt előzőleg istenitisztelet volt a templomban, melyen Sinka Gyula tiszaujlaki lelkész imádkozott ihletteljesen. Azután a tornacsarnokba gyülekeztek, hol esperes kérte Isten segedelmet tanácskozásunkra. György Endre nyitotta meg a gyűlést a nála már megszokott tartalmas beszéddel. Most nem bucsuztatott senkit. Beszédén vidám hangulat vonult végig. Örömmel jelentette hogy Bocskón, Máramarosvármegyében egy új anyaegyház alakult, lelkészállása betöltésére a pályázatot esperes meghirdette. Közgyűlés bejelenté ezt a főt. egyházkerületre, kérven, hogy ez új egyház minden öt megillető joggal ruháztassék fel. Igen fontos s egyuttal példátadó jelenség ez. Mig némely helyeken a meglevő egyházak is hanyatlanak, pusztulnak, ime a máramaros-ugocsai egyházmegyében ujak állanak elő. Több anyaegyház alakítását vette tervbe az egyházmegye. Taraczközön már felépült a templom s csak egy lépés még és elérjük a cél. Királyháza a jövő évben építünk templomot. Itt is anyaegyház lesz. És tovább. Örvendetes dolgokat mond szeretett gondnokunk a máramaros-szigeti főiskoláról. Ennek jövője biztosítva van: szükségleteire megvan a fedezet. Nagy buzgammal indult most meg a gyűjtés annak tápintézetére. A kérő iveket szétkülte a vezetőség, olyan reménnyel, a mely meg nem szégyenit. Most is 50—60 tanuló élvez e tápintézetben jótétéményt. A cél az, hogy százaknak legyen mód segélynyújtásra. Örvendetes eseménynek jelzi továbbá, hogy azok az egyházak, melyek folyamodtak érte

1908-ra megkapták a segélyt az egyetemese egyházi adóalapból. Ennek folytán néhány egyházközség életbe léptette az új adókulesot, több egyház azonban az elnökség felhívására és az egyházmegye mult évi határozata alapján, egyházfentartási alpot létesített abból oly képen, hogy még néhány évig viselik a régi terheket, a nyert adócsökkentési segélyt összerakják gyümölcsötzetik a bizonytalan jövőre.

Örvendetes ténynek nyilváníja a Ne temere visszaszívását, mely átkos és végzetes pápai körirat volt hazánkra, egyházunkra egyiránt. Ezek után megnyitotta a gyűlést. Megéljeneztek a beszélőt, jegyzőkönyvbe irtuk a beszédet.

Az ügyek elintézése, határozatok hozatala nagyobb zökkenés nélkül folyt egész végig, a mit elősegített esperesnek az az intézkedése, miszerint a gyűlést megelőző napon a tanácsbirói és jegyzői karral megismertette, mintegy letárgyaltatta a tárgysorozat minden pontjait. Minden tárgyból kialakult a vélemény, a jegyzők határozott formába önthettek javaslataikat.

A gyűlés elég népes volt. A kötelezett tagok közül alig hiányzott valaki, különben ez nálunk így szokás.

Mint más egyházmegye, ugy a miénk is új tanácsbirói állásokat létesített: egy vilgít s egy lelkészit. Amarra megválasztottak a presbyteriumok Szöllösy Antal m.-szigeti polgármestert, ki régebben egyházmegyénknek gondoka volt, a mikor őszinte buzgósággal működött egyházaink javára. Örömmel üdvözlöljük t.-biróink között, a lelkészire Nagy Endre hozsumezei lelkészt, kinek apja régen főjegyzője volt az egyházmegyének. Ugy beillik a tanácsbirói székbe, mintha abba született volna. A m.-szigeti iskola igazgatótanácsába új tagul megválasztottuk Szabó Sándor Máramarosvármegye alispánját.

A közpénzekről előterjesztett jelentések pontos és lelkiismeretes kezeléstről szólnak, a mi természetes is, mivel a gyámpénztári pénzek felett maga az esperes, a közpénzek felett pedig a most tanácsbiróvá lett Nagy Endre örködik s a pénzt ők kezelik.

Gyámpénztárunk mindazon lelkészek helyett, kik annak tagjai voltak és bele fizettek, már a mult évben kifizette s idén is kifizeti az országos lelkészi nyugdíjintézetbe a belépési járulék 23 százalékjának 60 százalékát. Minthogy ahoz az egyházkerület 40 százalékkal hozzájárult, ezen címen, a mi egyházmegyékben csak azok a lelkészek viselnek terhet, a kik az egyházmegyei gyámintézetnek tagjai nem voltak.

György Endre gondnokunk fogalmazásában, a közgyűlés egy pénzkezelési szabályzatot fogadott el, melynek egyik rendelkezése az, hogy a tőkepénzek megbízható pénzintézetbe helyeztessenek el, leginkább hitelszövetkezetekbe s a betéti könyvekre az esperes rávezeti, hogy csak az ő engedélyével használhat azokból fel az egyház.

Gödényháza most épít a régi több százados helyett új temptomot. Kőcsönvételre kért engedélyt. Megadatott. Királyháza a templom helyét rendezte. A jövő évben épít. Ad neki a m. kir. földmivelésügyi miniszterium fát ingyen, a kereskedelmi miniszterium az anyagokat helyre szállítatja csekély díjért, ezen kívül adott már 1500 koronát, de még többet kérünk. Zörgessetek megnyitattik.

Birtokrendezések, adásvételi ügyek kérvények el

birálása voltak többnyire a gyűlés egyéb tárgyai, melyet kedélyes közebéd követett, hol is az érdemesebb embereket méltó felköszöntőkben éltették.

Biki Ferenc
főjegyző.

A beregi egyházmegye közgyűlése.

Sütő Kálmán esperes és Várady Gyula gondnok elnöklésével a beregi egyházmegye ápril. 15-én tartotta köz- és bírósági gyűlését Beregszászban. Az érdeklődés, mint minden tavaszi gyűlésünkön nagy volt. Nem csoda mert eltekintve közgyűlés sok és fontos tárgyától nem kevesebb mint a bírósági ügy is várt elintézésre, amelyek hat egyházat azoknak behivatalnokait, tisztviselőit s tagjait érdekelték, — sajnos — némelyiket nagyon is.

De tartsuk meg a rendet.

Esperes buzgó imával megnyitja a közgyűlést. A gyűlés megalakulása után esperes időszaki jelentését terjesztette elő, mely az egyházmegye félévi eseményeit tüntette föl. Az elénk rajzolt kép megnyugtató. Melegen emlékezik meg a jelentő az elhunyt Varga Nándor egyházmegyei tanácsbíróról s ügyészről id. Bartha József ugornyagergelyi és Deli Tamás beregtivadari lelkesről. Emlekeztük a közgyűlés határozata folytán a jegyzőkönyvben megörökítettük. Az üresedésben levő két világi tanácsbírói állásra Balajthy Mór szolvai főszolgabíró s missiói főgondnok (ügy akartam irni a missió lelke) és Bárczay Sándor földbirtokos, orsz. gyűlési képviselő választattak meg, akik közül az utóbbi a gyűlés színe előtt az esküt le is tette, rövid szép beszédben kötelezvé magát nem a sok beszédre, hanem a hitű cselekedetekre. Segitse és tartsa is meg őt buzgó elhatározásában a nagykegyelmű Isten! Balajthy Mór e gyűlésen nagy betegsége miatt nem jelenhetett meg, mit a közgyűlés sajnálkozva vett tudomásul. A Varga Sándor korábbi lemondásával megüresedett egyházmegyei ügyészi állásra megválasztott Szeles Károly beregszászi ügyvéd ügyészi esküjét letette.

A Tanügyi bizottság jelentéséből kitűnik, hogy iskoláinkban a haladás örövendetes. Csak az állam temérdek követelését a felszerelésre vonatkozólag nem tudjuk mindenütt az anyagi szegénység miatt kielégíteni. A népiskolai tőkesegélyforrás megnyitása talán majd segít ezeken a hiányokon.

Nagy Gyula munkácsi kir. közjegyző ez a hitbuzgó és áldozatkész egyháztag 200 koronát adományozott a Szolvai missiói templom céljára Bárczay Sándor, tanácsbíróvá történt választása alkalmából 200 koronát, adott az egyházmegyei lelkeszi gyámintézetnek. Meg kell emlékeznünk itt Bay Lajos, nagybányai lakos surányi földbirtokosról akit a nagybányai egyházmegye épen most választott meg tanácsbírójának, a ki a surányi ref. egyháznak egy beltelket adományozott. Mindezek mintha jelek volnának, biztató jelei egy szebb és jobb jövőnek! Természetesen a közgyűlés köszönettel vette tudomásul az adományokat. A missiói bizottság jelentését a bilkei és munkácsi missiói körrel tudomásul vette a közgyűlés és meleg ajánlással terjesztette föl az egyházkerületre. Pap Imre világi jegyző 9 évig viselt állásáról lemondott. Helyeinek betöltését a közgyűlés elrendelte, a lemondott jegyzőnek pedig hü és odaadó munkásságáért jkvi. köszönetet szavazott.

Egyik egyházlátogató küldöttség azt jelentette a közgyűlésnek, hogy a vallásvizsgát a nagymuzsalyi állami iskolákban nem tarthatta meg, mert az igazgató-tanító ur növendékeket hazaküldötte s aznap délután ő maga is kerekelt oldott. A vallást t. i. ő maga, az igazgató-tanító ur tanítja (ha ugyan tanítja) s bár jóelőre értesítve volt a vizsga idejéről mégis haza küldötte a növendékeket 10 órakor s eljárását azzal okolta meg, hogy az állami iskolában 8—10-ig van tanítási óra. Az pedig már elmúlt, délután pedig elutazik. Hat mint állami igazgató-tanítónak lehet igazsága, de mint vallástanítónak nincs. A közgyűlés orvoslás végett a vármegyei közigazgatási bizottságot megkereste.

A beregrákosi egyház az adócsökkentési segély és a népiskolai tőkesegély reményében iskolájának államosítását elállott. Gergelyi azonban minden küldöttség járás ellenére is megmaradt elhatározása mellett, sőt az egyházmegye is fontos érdekek miatt az államosítást javasolja, mert így a felekezeti iskolát szerződésileg adván át az államnak, biztosíthatja legalább a református tanerők kinevezését, ellenkező esetben ez sem lesz biztosítva s az állami iskola is föl lesz állítva. Lenne tehát a községben róm. kath. reform. és állami iskola s hogy ebben a versenyben melyik lenne a győztes, az alig kétséges. Hasonlóképpen van a vásárosnaményi ügy is, s ő még rosszabbul mert ott az állam már 1905-ben szervezte az állami iskolát négy tanítóval; mellette a felekezeti iskola a bizonyos soradásnak volt kitéve s így kénytelen volt az egyház felekezeti iskoláját 10 évre beszüntetni; ehez az egyházmegye is hozzájárult annak idejében, de a kerület nem. Az egyházmegye most sem tehetett mást, mint hogy áll régebbi határozata mellett. E két iskolának az ügye tehát most a kerület kezében van. Bármennyire tiszteletreméltó és szükséges az államosítás lehető megakadályozása a nagyobb bajok elkerülése végett mégsem lehet ridegen elzárkózni a körülmények parancsoló szükségére elől, — mint a hogy mi látjuk a fentebbi két esetben. Ha azonban a felekezeti iskola javára valamely más kibontakozást tud a kerület, mi leszünk az elsők az örvendezők között! Mert sajnos, hogy az állami iskola a legtöbbször vesztett terület a mi felekezetünkre nézve. Peldárá a nagymuzsalyi eset. Mátyuson az iskola államosított. Kun István kigyósi kántortanító félévi szabadságot nyert. Háda Sándor beregrákosi tanító 42 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Több egyház kérvényét pártolólágg terjeszti föl az egyházmegye a népiskolai tőkesegélyből való kölcsön ügyében. Tariska Lajos balazséri és Sütő Miklós kajdánói lelkészek az érdekelt presbiteriumok beleegyezésével állást cserélvén, őket új állásukban az egyházmegye megerősítette. Barkasó építkezési ügye pótlás végett visszaadott. Gelénes 30000 korona költséggel templomot épít, az engedélyt megkapta. Pénzüik is meg van rá teljesen. Nagyberég jelentést tett az iskola felavató ünnepségről. A község által a felekezeti iskola céljára szolgáló 63000 koronánál többbe került pompás iskolát adták át a közhasználatnak. A közgyűlés örvendező szívvel vette tudomásul. A restaurált, műemlékszerű beregbenei templom is átadott céljának. Rendkívüli egyházi adók kivetése, számvevőszék jelentései, adás-vevési szerződések kölcsönügyek s több más kisebb ügy nyert még elintézését. Közgyűlés után a Royal étteremben közebéd volt, természetesen kedélyes hangulatban, toasztokkal fűszerezve.

Délután 3 órakor a bíróság ült össze s látta el ítélettel a sok ügyet. A hosszú ülésnek este 9 órakor lett vége. Bizony-bizony a bírósági ügyeket másnap kellene tárgyalni.

— a.

Nagy László emlékezete.

Nyugodjal békével, kedves jó barátunk! A szeretet melege, melynek bőségét árasztottad földi pályádon mindenütt magad körül, nem hült ki, nem aludt el még, és nem is fog eladni, míg él e nemzedék. Szívünk tele van édes emlékekkel felőled, keserű bánattal utánad. Mindenütt látjuk üres helyedet. Az árván maradt gyermekek, a koronáját vesztett gyülekezet, a tanácskozás és ítékezés széke gyülestermében, a barátságok vidám asztala, a jótékony és kulturális intézetek, az egyesek, kik tanácsod, segítségod, pártfogásod nélkül szükölködnek . . . mind gyászolnak téged, mind sirnak utánad és ha voltak ellenségeid, — mert ugyan kinek nincsenek az Ur szőlőjének munkásai közül? — azok sem mondhatnak egyebet utánad, mint ama százados: „bizony ez az ember igaz vala.”

Ne bántson hát a néma hallgatás, mely elköltözésedet követte. Ne sértse emlékedet, hogy gyászkeretes nekrologok nem zengették érdemeidet. Nem a feledés, hanem a megdöbbenés némasága ez, mely minden nagy pusztítást követni szokott. A kisebb fájdalom panaszhangokban tör ki, de a nagy veszteség megdermeszt és elnémit. A tüskeszurástól sirva fakad a gyermek, de a menyköcsapás elfojtja a hantok ajkain.

Egy negyedéve már, hogy elvesztettünk téged s még most is remeg tollam a megindulástól, hogy rólad emlékezem. Oh vedd szívesen e késői megemlékezést. Te már nem homályos tükör által szemléled a földi dolgokat, szellemed lerázta a por bilincseit s meglátja az én indulataimat, melyeket jól érzek s ki nem magyarázhatok.

* * *

Bizony vártam én mind e mai napig, hogy b. e. Nagy Lászlóról, a nagyari egyháznak 30 éven át erős kezű, bölcs és buzgó papjáról, a szatmári ref. egyházmegye tanácsbírójáról és pénztárnokáról, Szatmárvármegye törvényhatósági bizottságának tagjáról, minden nemes és szent ügy lelkes harcosáról az atyafiúi szeretetet nemcsak predikáló, hanem kicsinyekkel nagyokkal szemben tettleg gyakorló igaz szívű barátról jönni fog megemlékezés, az enyémnél hivatottabb kézből, őt régebben ismerő s hozzá közelebb álló szívből. De tovább nem tudok várni, hanem kiöntöm az én lel-

kemet e néhány sorban, letéve a kegyelet és emlékezet egyszerű cipruságát a nagyari temetőben domborodó sirra, a gyermeki szeretet könyáztatta virágai közé. Vedd tőlem szívesen, elhunyt jó barát!

* * *

Földi dolgairól kell-e szólnom?

Hogy mikor született, mikor és hol vizsgázott stb. az mellékes dolog.

Hogy miket cselekedett, miképen töltötte be hivatását arra nézve vannak az enyémmel erősebb bizonyosságok. Ott van elhagyott gyülekezete, kicsinye-nagyja, — kápláni első szárnypróbájáról, erejében 56 éves korában történt váratlan haláláig, a tisztelet és szeretet teljességével esüggött rajta. Ott van Magyar község, melynek felvirágzásáért annyit fáradozott. Ott van az egyházmegye, a vármegye, az o. r. l. e. a prot. irodalmi társaság és minden hely, a hol a köznek s a Krisztus földi országának használhatott. És ott van egy szerény kis kör, az Ur tizenhat szolgájának egymásért és a Krisztusért lángoló szeretetben egybeforrott társasága, a Tiszavidéki lelkeszi kör, melynek egyik megteremtője és éltető lelke volt. Ezek mind élő bizonyosságai bölcsesége, buzgósága, nemesszive és igazság-szeretetenek.

Hogy szíve-lelke érzelmei, indulatai minők valának, mondjátok meg kedves gyermekei és rokonai. Mondjátok meg kartársai, barátai, kik vendégszerető házában oly sok kedves órát töltöttek. És mondjátok meg mindnyájan, kik e sorokat olvassátok, az egész egyházkerületben, Muukáctól Torontálvásárhelyig. . . van-e köztetek, a ki nem tudná, ki volt Nagy László?

Legyen csendes siri álma, áldott emlékezete, boldog feltámadása!

S.

KÜLÖNFÉLÉK.

— György Endre alapítványa. A máramarosszigeti ref. Lyceum igazgatótanácsának f. hó 21-én tartott gyűlésében nagy örömet és lelkesedést támasztott az elnökség egy bejelentése, mely tudtuladta, hogy György Endre, mint a szigeti ref. főiskola gondnoka, az ujonnan építendő internátus céljaira, a melyre miniszteri engedély alapján most folyik az országos gyűjtés 10000 koronás alapítványt tett s az alapító levelet is megküldötte az intézet számára. György Endre egyéniségét mindenki ismeri; ismeri puritán gondolkodását s az odaadó önzetlen szeretetet, amellyel már hosszú éveken keresztül mun-

kálja a ref. egyházak szellemi és anyagi előhaladását. Ez utóbbi ténye fényes tanujele az ő aldozatkésztségének is, mely bizonyára hasonló jótéteményekre fog másokat is serkenteni.

— **Követésre méltó példa.** Lélekemelő ünnepélyesség színhelye volt f. hó 23-án, vasárnap d. e. a nyirgyulai református templom. Az istenítisztelet befejezése után ugyanis kiosztatott a konfirmált ifjúságnak az egyházi főgondnok Mikolay György, községi jegyző által adományozott gyönyörű kiállítású, legújabb kiadásban megjelent szent biblia. Ugy a konfirmált ifjúságra, mint a nagyszámu hívőkre mély hatást gyakorolt az érdemes főgondnok eme nemesszívű tette, mert mindannyian átéreztek azt, hogy a református egyház mai nehéz napjaiban a hívők közötti összetartás és a hitbuzgalom érzését ily nemes cselekedetek mozdítják elő leghathatósabbban. Mi a magunk részéről szintén a legőszintébb elismeréssel adózzunk Mikolay Györgynek s kívánjuk, bárha minél többen a ref. egyház vezetői közül követnék példáját. Vivat!

— **Vizsgálati rend.** A debreceni református főiskola összes tanszakain az 1908—09. tanév végén. Évzáró istenítisztelet 1909 június hó 12-én délelőtt 10 órakor a nagytemplomban. Vizsgálatok: A.) Az akadémiai tanszakon: A kollokviumok a theologiai akadémián jun. 7—30 ig; a jogakadémian május 17-től május 22-ig és jun. 7—15-ig; a bölcsészeti akadémián június 7. és következő napjain tartatnak. A jogi alapvizsgálatokra június 15, déli 12 óráig kell jelentkezni. A vizsgálati napok kitűzéséről a jogakadémiai tanárkar, a jogakadémiai dékáni hivatal útján külön kiírásban intézkedik. Az államvizsgálatok kitűzése június hóban is a jelentkezések szerint fog történni. B.) A főgimnáziumban: Május 14. A VIII. osztálybeli magántanulók vizsgálata. Május 15. A VIII. osztály vizsgálata az oratóriumban egész nap. Május 17., 18., 19. Írásbeli érettségi vizsgálat. Június 12. D. u. 4 órakor céllövészeti vizsgálat a nagyerdei játszótéren és folytatólag a katonai céllövőben. Június 13. D. e. 10 órakor francianyelvi vizsgálat a VIII. osztály termében, 11 órakor gyorsírás vizsgálat a VII. osztály termében; d. u. 4 órakor tornavizsgálat a kollégium udvarán. Június 14. A VII. osztály vizsgálata egész nap az oratóriumban; az I. A. osztályé d. e., az I. B. osztályé d. u. a fizikai tanteremben. Június 15. A VI. osztály vizsgálata egész nap az oratóriumban; a II. A. osztályé d. e., a II. B. osztályé d. u. a fizikai tanteremben. Június 16-án Az V. osztály vizsgálata egész nap az oratóriumban; a III. A. osztályé d. e., a III. B. osztályé d. u. a fizikai tanteremben. Június 17. D. e. a IV. A. osztály vizsgálata az oratóriumban, a IV. B. osztályé a fizikai tanteremben. Június 18. és 19. Magánvizsgálat és pedig jun. 10-án az I—IV. osztálybeli, jun. 19-én az V—VII. osztálybeli magántanulók vizsgálata. D. 8. órakor írásbeli, d. u. 3. órakor szóbeli vizsgálat. Június 21—25. és 28. Szóbeli érettségi vizsgálat. Az osztályvizsgálatok naponként d. e. 9 órakor, d. u. 3 órakor kezdődnek. A közvizsgálatok ideje alatt a főgimnáziumi tanulók rajzai a rajzteremben megtekinthet-

tők. C.) A tanítóképző intézetben: Május 17—28. IV. osztály szigorlatai az osztály tantermében. Június 2. IV. évre tartozó magánvizsgálatok. Június 3. Képesítő vizsgálatra jelentkezés. Június 4—5. Írásbeli képesítő vizsgálatok. Június 7—19. I—III. osztály szigorlatai az osztályok termében. Június 20. D. e. 10—12. Gyakorlóiskola vizsgálata az oratóriumban. Június 31. I—III. oszt. nyilvános vizsgálata az oratóriumban. Június 22. Magánvizsgálatok. Június 23—30. Szóbeli és gyak. képesítő vizsgálatok. Debrecen, 1909 május 15. A főiskolai igazgatóság.

A püspöktől.

A Nagytiszteletű Református Esperes Uraknak.
Nagytiszteletű Esperes Ur!

Az egyházkerületi levéltárnoknak hozzám intézett felterjesztéséből arról értesültem, hogy a 338/1908 sz. egyh. ker. végzéssel elrendelt díjlevél kimutatási munkát elkészítése sok akadályba ütközik.

A díjlevelek az egyházkerületi levéltárban nem külön, hanem az egyházkerületi jegyzőkönyvi iratesomókban, a végzés megfelelő számának megfelelően őriztetnek. Ezen irat csomókból évek hosszu során át sok iratot kiszedtek hivatalos használatra, de azok vissza nem helyeztetek. Bár azoknak a vissza helyezése folyamatban van, már eddig is kitűnt, hogy némely iratok más helyre kerülvén, azok visszahelyezése még sok időt igényel s megtörténhetik, hogy némelyik kivett díjlevél elő sem kerül.

Még nagyobb nehézség, hogy a jegyzőkönyvek általánosságban csak „díjlevél,“ „tanítói díjlevél,“ sőt „belső hivatalnoki díjlevél“ néven említik a díjleveleket, tehát az így pontosan megnevezett és még elő nem került díjlevelekről meg sem állapítható, hogy melyik állásra vonatkozott. De még ha megkerül is a jegyzőkönyvi számnak megfelelő díjlevél, még nem bizonyos hogy a legutolsó, tehát ma is érvényes díjlevélről van-e szó. Több egyházközségnek 100 évesnél régebb díjlevele is van, ennek felkutatása pedig rengeteg munkát igényel. Mindezen bajokon csakis a jövőben a díjlevelekről készitendő nyilvántartási naplóval lehet segíteni.

Hogy azonban addig is a levéltárnokot lehetetlen feladattal ne terheljük, méltóztassék minden egyházközségből a következő adatokat összegyűjteni:

1.) Az egyházközségben mely belhivatalnoki állások és megfelelő egyházkerületileg megerősített díjlevelek vannak s melyek nem erősítették meg eddig?

2.) Mindenik díjlevél után kiteendő, hogy melyik évben és melyik szám alatt erősítette meg az egyházkerületi közgyűlés. Ha a megerősítés alkalmával más volt az állás elnevezése, az is kiteendő.

Midőn az összegyűjtött adatoknak f. évi július hó 1-ig való beküldését kérem.

Teljes tisztelettel vagyok,

Debrecen, 1909 május hó 27-én.

Eröss Lajos
püspök.

— **Épülnek a kis magyar egyházak.** Azaz csak épülni szeretnének, mint Andrásfalva, Marosillye, Magyarcséke, a melyek részéről adakozásra való felszólítások és kérések küldettek szét gyülekezeteinkhez. „Áldja Istenét, kit Istene megáldott.” Vajha a mi Istentől megáldott gyülekezeteink és hiveink megszívlelnék ezeket a felszólításokat és adnának szegényebb testvéreinknek, a kikben mi, s a mi igaz keresztyénységünk és magyarságunk fog megépülni. Épülnek a kis magyar egyházak, azaz csak épülnének mint Andrásfalva, Marosillye, Magyarcséke . . . Hát épüljenek is, a pünkösztől lélek és buzgóság építse meg őket.

— **Az Ókecskei templomszentelés.** Egész eseményzámba ment ennek a derék pestmegyei községnek templomszentelési ünnepélye, mely f. hó 23-dikán folyt le. Eseménynyé tettek a két ref. püspöknek *Baksay Sándornak* és *Eröss Lajosnak* a találkozása, *Gulner Gyula* pestmegyei főispánnak, *Bagossy Károly ny.* alispán egyházmegyei gondnoknak, *Lévay Mihály* nagyabonyi apátplébánosnak a megjelenése a szomszédos tiszántúli papoknak tömeges részvétele, a kik György Lajos esperes vezetése alatt mintegy 12-en jöttek el és kísérték el *Eröss Lajos* püspököt és az alkalom maga. Az Ókecskei magyarok (mintegy 3000-en vannak) 76,000 koronáért olyan szép templomot építettek, melynek parját messze földön is alig lehetne feltalálni. És ez még nem elég, de a 76,000 korona már jobbnyira ki is van fizetve. Ez sem utolsó dolog a mai nyavalyás koalíciós világban, melyben még a jeles internationalista jezsuita paterek is nemzeti ellenállásról szavalnak s a melyben a szegény Andrásfalviak ott Bukovinában és a Marosillyeiek lent Hunyadban nem tudnak a szent köztől egy krajcárnyi segedeimet se kiszorítani és jóformán csak a terhes önadóztatásra vannak szorulva. Az *Ókecskei* templomára a 76,000 k. jóformán önkéntes ajánlatokból gyűlt össze. A nép vagyonsága mellett ebben a tevékeny és buzgó lelkesnek *Szabó Eleknek* is van nagy része. *Szabó Elek* (a debreceni iskola hajdan bevezetett *Leksije*) itt a tiszántúli kezdte futását, főtiszteletű püspök urunknak volt kor és tanulótársa s mint a közvetlen határon szolgáló lelkész, ma is élénk összeköttetésben van velünk. Ő és a gyülekezet hívták szeretettel püspökünket, ki ez alkalmat használta fel arra is, hogy a kerülete határánál megjelent püspöktársát üdvözölje s ezáltal a templom szentelési ünnepély fényét emelje. Maga az alkalom különben a *Baksay* püspök előirása szerint folyt le. Imádkozott *Baksay*, predikált *Simon Ferencz* jászberenyi lelkész, agendáztak szolgálgaltak *Mészáros János* (Keeskemét.) *Takács Mihály* (Czegléd.) *Szeker Sándor* (Jászkarajenő) és *Ádám Kálmán* esperes. A templom történetéből helybeli lelkész *Szabó Elek* olvasott fel, a kit az ünnepélyre megjelentekkel, azok között különösebben a mi szeretett püspökünkkel *Eröss Lajossal* lelkesen ünnepeltek. Délben nagy és gazdag ebéd volt erre elkészült sátorokban, méltó az *Ókecskei* ismert vagyonos állapotához, melyből az *andrásfalviak* vagy *marosillyeiek* kis falusi templomának költségei is kitétek volna. De ne sajnáljuk mint ama takarekos elsősülött a hizlalt tulkot. Az *Ókecskei* és a hozzájuk hasonló jómódu magyar ref. községek bizonytalannal nem hagyják el az ő segélyre szorult atyjokfiát sem. Az új templom az áldozatkész buzgószeretete műve, mely magát is építi, a szegényeket se hagyja. Alljon e templom és éljen a buzgóság szívünkben örökké.

Szerkesztői üzenetek.

Vaday J. Nagyvárad. Becses cikkét nagy köszönettel vettük, a kért folytatás azonban sajnálatunkra teljesen elmaradt. *F. Z. Szentés.* Valahára megkaptam cikket, az ünnepi számra azonban már későn. *Nekrológ.* A kegyeletes cikkek mind sorra kerülnek, tessék teljesen nyugodt lenni, mi szívünk szerint áldozunk azok emlékének, a kik a kevesen hívek valának.

Felelős szerkesztő:

Dr. Ferenczy Gyula.

PÁLYÁZAT.

A máramarosszigeti ref. főgimnázium igazgatótanácsa a főgimnáziumnál megüresedett magyar-latin és latin-német tanszékekre pályázatot hirdet.

A magyar-latin tanszék alkalmas pályázó esetén rendes, ilyennek hiányában helyettes tanárral, a latin-német tanszék ellenben az államszerződésben biztosított jogunknál fogva helyettes tanárral lesz betöltve.

A rendes tanár javadalma 2400 kor. törzsfizetés, 400 kor. lakáspénz, továbbá öt ízben 200-200 kor. ötödéves korpótlék, a fennálló szabályzat értelmében előléptetés a 2600, 2800 és 3200 koronás fizetési fokozatokba, melyek közül a két utóbbiban a lakáspénz 500-500 korona, s végül az állami fizetéskiegészítésben való részesedés igénye. Az ötödéves korpótlék megállapításánál a hazai ref. középiskolánál rendes tanári minőségben eltöltött szolgálati idő 10 esztendő keretén belől beszámíttatik.

A helyettes tanár összes javadalmazása évi 2000 k.

A rendes tanár végleges minőségben, a helyettes csak az 1909/10 tanév tartamára választatik.

A tanszék betöltésének joga a főgimnázium igazgatótanácsát illeti. A hirdetett állásokra csak református vallású egyének választhatók meg.

A megválasztandó tanárok kötelesek szaktárgyaikat, esetleg azon kívül más rokon tárgyakat is heti 20 órán belől tanítani s állásaikat 1909 évi szeptember 1-én elfoglalni.

A megválasztandó rendes tanár az orsz. nyugdíjintézet jogositott és kötelezett tagja.

Pályázók életkorukat, vallásukat, végzett tanulmányaikat, tanári képesítéseket, eddigi szolgálatukat, egészségi állapotukat, katonakötelezettségi viszonyukat és eddigi irodalmi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt és az igazgatótanácshoz címzett folyamodványaikat 1909 évi június hó 25-ig a főgimnázium igazgatóságához küldjék be. Máramarossziget, 1909 máj. hó 23.

Héder János

lyc. h. gondnok, ig. tan elnök.

— Rimaszombatba káplánt keresek, akinek szeptembertől kezdve az elemi iskolában vallást is kell tanítania, heti 12 órán. Fizetése 1400 korona és butorozott lakás, fűtéssel. Az állás azonnal elfoglalandó. *Czinke István* ref. lelkész.

Toronyórák

palota-, varosházi-, gyári- és lak-tanya berendezését a legelőnyösebben eszközli

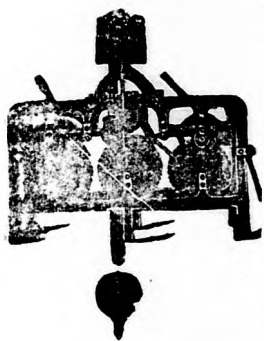
Mayer Károly utóda
Müller János
első magyar óragyár

= gözerő berendezéssel =

Budapest, VII., Csömöri-u.

50. saját házban.

Képes árjegyzékek és költségvetések bérmentve.

Löfkovits Arthur

— órás, ékszerész üzlete Debrecen, Piac-u. —

Egyházi készletek, keresztelő edények, urasztali poharak, tányérok, kannák alkalmi ajándékok

nagy raktára.

A református egyházak szállítója.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesz-szöt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Czim:

Szigyártó Nagy Mihály

Felsőseged, Somogy megye.

Harmonium.

vásárlók ne mulasszák el, mielőtt **Harmoniumot** vesznek

Reményi Mihály

a magyar királyi Zene Akadémia házi hangszer készítőjétől, legújabb **Harmonium** árjegyzékét kérni, melyet ingyen és bérmentve küld **Reményi Harmonium** osztálya. Budapest, Király-u. 58. szám.

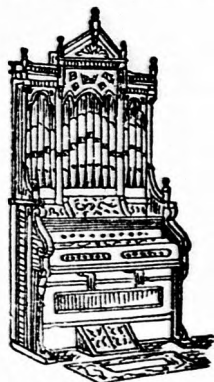
Ezen választók a legjobb iskolai és templomi használatra készült valódi

Aeol harmoniumok-

ban, melyeknek hangja teljesen azonos az **Orgona** hangjával.

Zongorák, Pianinók

a legolcsóbbtól a legfinomabbig a legolcsóbb gyári áron.

Alapított 1851-ben.

DÁVIDHÁZY KÁLMÁN

elsőrangú könyvkötészete és diszműves üzlete

DEBRECEN, Fűvészkert-utca 9.

Teljesen modern berendezésű üzlet. Megbízható s kifogastalan munkát készít mindennemű könyvkötészeti, diszműcikkben és börmunkákban.

Ima-, Énekeskönyv s más *Egyházi műveket* tömeges mennyiségben, versenyképes kivitelben és *gyári áron*.

Anyakönyveket, tartós jó kötésben. Szent Bibliát és emléklapokat különleges diszkötésben jubileumokra.

Aranykönyvek egyházak számára mely jótékony adományok nyilvántartására is alkalmas. Kéziratok befoglalására táblákat, melyek a szöszéken vagy temetéseknel előnyösen használhatók.

Iskolák számára térképek és táblázatok felhuzását vászonra vagy papírra és ezeken kívül még számcsészakba vágó munkát.

Szükséglet esetén bármely cikkre nézve azonnal szolgálók. — számítások a különleges munkákhoz, — mint *Disztáblák, Emléklap és aranykönyveken, rajzokkal, kívánatra izletes stílusban, levéltári okmánytartók.*

Telefon 292.

Telefon 292.

Központi drogueria

Debrecenben, Piac-utca (Városház-épület)

Gazdasági és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószerek Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápporok és Fluidek nagy raktára, ugyiszintén nagy választék mindenféle gumiárukban sérvkötőkben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Telefon 292.

Telefon 292.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító

TEMESVÁR.

Mag-, Növény-, Rózsa- és Fa-
Nagytenyészetek.

(Növelési terület 94 hold.)

Világkivitel

A legjobb magvak. A legnemesebb
csemetefák. A legszebb diszfák,
cserjék, rózsák, fenyők.

Kertészeti kézikönyv dilettánsoknak.

Dus főárjegyzék ingyen

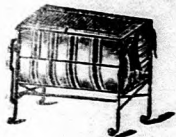
Új papi diszegyenruha!

Az 1908. évi Október hó 5-én tartatott Orsz. Lelkészegyesületi gyűlés Budapesten elhatározta, hogy a lelkeszi kar részére a már ismertetett s időszerűsége folytán nélkülözhetetlen diszes egyenruhát ajánl ünnep alkalomkor való viselésre, hogy az egyházi méltóságot jobban kiemelje az egyforma külsőben rejlő erőt és az összetartozandóságot fokozza. Nemes Mihály történelmi festőművész az O. R. L. E. megbízása folytán tervezett ilyen diszes tógát, övvel; palástot kun-süveggel. Ezen tervet az Orle. elfo adta s tagjainak ajánlotta.

Ezen diszes ruhákat **Szántó József** papi szabó első hmvásárhelyi diszmagyarruha készítő, szabómester stilszerűen és a legjutányosabb árban készíti. Egyházkerületi és egyházmegye gyűlésekre elmegy saját költségén. Bemutatja ott a minta ruháit s a megrendelőknek mértéket vesz. Vagy mérték megküldése esetén is el tudja készíteni azt. Pontos kivitelért szavatol. Fenti ruhákat készíttetni óhajtó érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ez ügyben képes árjegyzéket mértékvételi magyarázattal ingyen és bérmentve

Szántó József szabómester nyújt,
Hódmezővásárhelyről.

Nyomatott a Debr. Prot. Lap könyvnyomdájában.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20.

Budweisi és honi gyártmányu porcellán, valamint Meißner köpeny és öntött

vaskályhák.

Minden szerkezetü vas- és porcellánburkolatu konyhák. Multiplicator hőfejlesztő kályhabetétek, vadászfegyverek és felszerelések, revolverek, hüvelyek és töltények

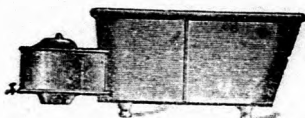
Lőporáruda.

Ujdonság! Browniing-rendszerű ismétlő fegyver 190. minta.

Szén- és fakosarak, melegvédők, fürdőkádak, vasbutorok, gyermekszékek és kocsik, mosdókészletek, fényezett konyhafelszerelések, gépmangorlók és faesarók, gummi átvonattal

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BAKTAI EGRY FERENCZ

Pozdeck és Thury utóda.

Kisgejőczön

Ung megye

Alapítva 1793-ban.

Budapesten

VI. Lehel-u. 8/a.

Alapítva 1847-ben.

Harangöntőde.

Készíték Budapesti és kisgejőczi műhelyemben minden nagyságu és hangu harangokat a kívánt összhangban, a legnagyobb felelősség mellett. Felszerelt új modern forgatható vaskoronával, amelyek elmés szerkezetüknél fogva a tornyot megóvják a rázkódástól, és a harang tartósságát is beláthatlan időre biztosítják. Emellett könnyü járatuknál fogva egy em-er által egyszerre több harang is huzható. Készíték vasharanglábakat, álló vagy fekvő szerkezetben a legszebb és legjobb kivitelben.

Nagyobb harang öntetett általam Kisgejőczön közel egy ezer darab, és budapesten 1650 drb. felszerelte Budapesten az európai híru Pozdech-féle vaskoronákkal és Kisgejőczön a saját találmányu szabadalmazott koronákkal, amelyekért igen sok kitüntetést (külföldön is) és elismerő iratot kaptunk. Hajdu és Biharvár megyék területén u. m. Hajdunás, Hajdudorog, Hajduböszörmény, Hajduhadház, Hajduszentmihály, Balmazújváros, Püspökladány, Nádudvar, Debreczen, Mikepércs Derecske, Bagamér, Báránd, N. Várad, N. Szalonta, N. Bajom, N. Léta, N. Szántó, Berettyóújfalú, Ér-Diószeg, Ér-Endréd, Érmihályfalva, Ér-Hatvan, Biharpüspöki, Kismarja, Mezőkeresztes, Csérmő, Füzesgyarmat, Mezőgyán, Mezőkövesd, Pecsaj, Gálos petri, Tiszavalk, Tiszalucz, Arpad, Erdőgyarok, Hosszupálvi, Bihardiószeg Feketebátor, Szakál. stb

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63,

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakezalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

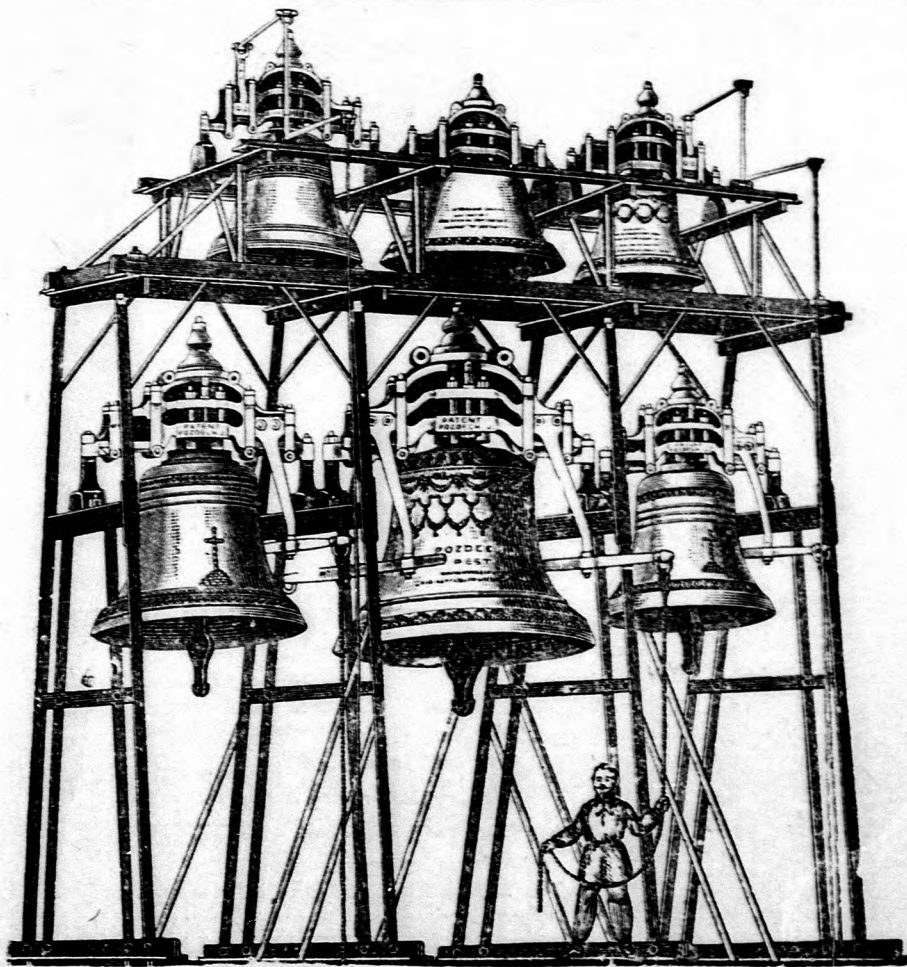
Képviselőt és bizományi raktár

Laczka László

géplakatos mester

Debrecen,

II. Bethlen-utca 48. sz.

Király balzsam Kőszvény és csuz ellen.

Legujabb gyógyszer.

Ezen balzsam legujabb gyógyszer úgy belsőleg, mint külsőleg mindenféle fájdalmak ellen. Király-balzsam készítményem mint házi szer szükséges, hogy minden háznál kéznél legyen, mert úgy belsőleg, mint külsőleg kitűnő hasznos szer.

Belsőleg gyomorfájásnál gyomorgörcsnél esikarásnál, fejfájásnál azonnal hat s legjobb fájdalomcsillapító.

Külsőleg tekintélyes orvosok ajánlják kőszvénynél csuznál továbbá meghűléseknel, fog és fejfájásnál pár perc alatt hat. Igen hasznos gyógyszer még szájvizhez cseppentve rossz lehellet szagtalanításra 1 üveg 2 k 65 f. 3 üveg 6 kor. 5 fill. Utánvétellel bérmentve.

Magyar ember nem használ mást csak a híres

Hajdusági pedrót!!

mely legjobb bajusznövesztő és ápoló szer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos

Postán 3 dobozt 2 K. 15 fillérért. 6 dobozt 3 K. 65 fillérért bérmentve utánvétellel küld a készítő.

Grósz Nagy Ferencz

„Arany egyszarvu“ gyógyszer-tára a hol mindenn bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek eredeti árakban szerezhetők be.

Alapított 1840.

Alapított 1840.

Hönig Frigyes

gőzüzemre berendezett harang és ercöntödeje, szivattyugyár

ARAD, RÁKÓCZI-UTCA 11—28. SZÁM.

Ajánlja cs. és kir. szabadalmazott harangjait, melyekkel bármely más haranggal szemben egy azon hang előállításánál 3—46% súly és ármegtakarítás éretik el. Kitűnő jó hang és tartóságaért több évi jótállás. Legkedvezőbb fizetési feltételek.

Forgatható és igen könnyen lódítható vas harang felszerelések, melyekkel egy ember több harangot húzhat és tűzmentes vas-árványokkal. Régi harangoknak vas-szerelésre való kitérését, avagy azoknak csekély fölülfizetés mellett új harangokkal való felszerelését.

Képes árlapok és költségvetések kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1890-ben a legnagyobb állami éremmel itelüntetve.

ORGONA !!

Nagyváradon, fő-utca 51/15.

ÚJ ORGONÁKAT

készíték a legujabb pneumatikus csőrendszer szerint, golós-ládával. Biztos működéséért még a legnedvesebb templomban is kezeskedem.

ORGONÁIM az elképzelhető könnyedségű játszás-móddal bírnak és mindamellett az egyes sipok a leggyorsabb játszás mellett is **precízen** azonnal megszólalnak.

Elvállalok továbbá

régi orgonákat átalakítás, javítás és hangolás a legjutányosabb árban.

ORSZÁGH ANTAL

orgona készítő.

Orgona és Harmonium gyár

Gőzerő hajtás és saját villamos világítással berendezve.

Országgh Sándor és Fia

cs. és kir. udvari szállító

RÁKOS-PALOTA, Budapest mellett.

Az 1885. évi országos kiállításon „nagy diszoklevéllel“ (első díj) és „Ferenc József lovagrenddel“, az 1904. évi veszprémi kiállításon „arany éremmel“ (első díj), az 1906. évi kassai kiállításon „diszoklevéllel“ (első díj) kitüntetve, azonkívül számtalan kitüntetés és elismerés.

Ajánlják kitűnő hangú és szerkezetű, főleg a legujabb légnymatu (pneumatikai) orgonákat, melyek rendkívül könnyű játékmód és a változatok egyszerű kezelése mellett, az időjárás minden viszontagságának ellenállnak. Szolid munka és jutányos árak. Kisebb orgonáink készletben vannak. Eddig 700-nál több új orgona lett szállítva. Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagyságban. Harmoniumok tetszésszerű rajz és változat összeállításával rendelésre készülnek.

Arjegyék és részletes tervezet kívánatra díjmentesen küldetik.

Nyomatott a Debreceni Protestáns Lap könyvnyomdájában.